

Fredrik Palm
Fredrik.palm@lund.se

Motion (SD) - förbättrad rabatt för pensionärer i lokaltrafiken i Lunds kommun

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att vid besvarande av motionen beakta det som framförts i tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med motion till fullmäktige om förbättrad rabatt för pensionärer i lokaltrafiken i Lunds kommun. Detta genom att sänka åldersgränsen för seniorkort från 75 år till 70 år. Motionen har remitterats till tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden samt Skånetrafiken för yttrande.

En sänkning av seniorkortets åldersgräns bedöms dubblera resandet med kortet och resultera i en kostnadsökning om 6,5 miljoner kronor per år till totalt 14 miljoner kronor per år. Dubblering av resandet anses kunna hanteras av befintligt kollektivtrafiksystem om seniorkortet inte gäller under rusningstid.

Tekniska förvaltningen ställer sig tveksam till motionen då det finns en risk att fler väljer kollektivtrafik istället för att gå eller cykla men också att individer som kan betala sin biljett istället reser med seniorkortet.

Underlag för beslutet

- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-09-27
- Bilaga 1 – Giltighet Seniorkort
- Motion (SD) – Förbättrad rabatt för pensionärer i lokaltrafiken i Lunds kommun, 2022-04-29

Ärendet

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion om att sänka gränsen för avgiftsfria kollektivtrafikresor för personer från 70 år, med giltighet under vardagar klockan 09-15 och klockan 18-04 samt dygnet runt helger och helgdagar. Motionen beskriver att kollektiv-

2022-09-27

Diarienummer

TN 2022/0377

trafiken och cykeln är ett praktiskt och miljömässigt bra färdmedel, men att cykel inte alltid är ett alternativ för äldre människor.

Motionen beskriver att biljettkostnaden för en kollektivtrafikresa kan vara betungande för människor med små ekonomiska medel. Att göra kollektivtrafiken avgiftsfri för fler skulle därigenom gynna kollektivtrafiken som transportsätt samt ge äldre med små ekonomiska resurser större möjlighet att komma ut i samhället.

Motionen redogör också för att de flesta svenska kommuner har någon form av reducerat pris för seniorer. Fler kommuner har gått längre än Lund och tio av 21 kommuner i Skåne erbjuder reducerat biljettpris från 70 år eller yngre.

I Lund gäller Seniorkortet för de som är 75 år och äldre. Biljetten gäller på alla bussar och tåg inom kommunen. För resor till och från Genarp gäller även byten i Staffanstorp, se bilaga 1.

Biljetten är giltig alla dagar om året, dag som natt, med begränsning under rusningstid på vardagar (innan klockan 9 samt klockan 15-18). Anledningen till begränsningen i tid är för att styra bort resandet från tider då kollektivtrafiksystemet är som mest belastat. Ju fler som reser samtidigt desto fler fordon och förare behövs vilket är kostnadsdrivande och ineffektivt.

Flera andra skånska kommuner har liknande begränsningar av samma skäl så som Malmö, Helsingborg och Landskrona.

Subventionering

Kollektivtrafiken i Skåne finansieras med cirka 50% biljettintäkter och 50% skattemedel, med andra ord är kostnaden för en resa generellt till hälften subventionerad av skattemedel. Några resenärsgupper har en högre grad av subventionering. Barn och unga i åldrarna 7-19 har cirka 70% subventionering på de flesta resor och seniorer (75 år och äldre) i Lunds kommun har avgiftsfria resor inom kommunen som subventioneras till 100% av kommunen.

Föredragning

Seniorkortet används huvudsakligen i Lund stad, av de närmare 400 000 resor som gjordes 2019 var 95% resor med stadsbussarna. En förändring av villkoren för kortet har således främst en påverkan på lokala resor inom staden.

Att sänka ålder för seniorkortet bedöms resultera i att fler kommer resa. I aktuella åldersgrupper är det cirka 50% fler individer i gruppen 70 år och äldre jämfört med 75 år och äldre. Jämförelser med andra kommuner, Malmö och Helsingborg, tyder på att det görs fler resor per person i gruppen 70-75 år jämfört med 75 år och äldre. Antal resor beror även på utbudet av kollektivtrafiken i respektive

2022-09-27

Diarienummer

TN 2022/0377

kommun. En sänkning av åldern för seniorkort från 75 år till 70 år i Lund bedöms medföra nästan dubbelt så många resor.

Ur en kapacitetssynpunkt bedöms en fördubbling av resorna med seniorkortet inte medföra några problem då begränsningen under rusningstid kvarstår.

Det är svårt att säga något generellt om åldersgruppernas hälsa då det är högst individuellt. Generellt ökar medellivslängden och den självskattade hälsan nationellt, där Lunds kommun ligger högt upp i listan.¹ Således bör en yngre åldersgrupp vara minst lika frisk om inte friskare än en äldre åldersgrupp. Inkomsten för åldersgruppen från 70 år är högre än för åldersgruppen från 75 år då fler och fler arbetar längre innan pensionering.^{2,3} Att utöka åldersgränsen för seniorkortet lär ge effekt för de som inte har råd och/eller kan utföra sina resor utan kollektivtrafik samtidigt är det troligen färre i gruppen 70-75 år.

Förvaltningen är osäker på effektiviteten av ett utökande av seniorkortet och anser att kostnaden för åtgärden bör utvärderas i jämförelse med andra åtgärder. Det finns en risk att fler väljer kollektivtrafik istället för att gå eller cykla men också att individer som kan betala sin biljett istället reser med seniorkortet.

Med hänvisning till ovanstående är tekniska förvaltningen tveksam till motionen.

Beredning

Ärendet har beretts av tekniska förvaltningen. Dialog har förts med vård- och omsorgsförvaltningen. Generellt är vård- och omsorgsförvaltningen positiv till motionen då fria resor med kollektivtrafiken är positivt för äldres sociala kontakter och ökar möjligheten att delta i aktiviteter. Samtidigt uppmärksammar de risker med minskad fysisk aktivitet då resor som görs med kollektivtrafik istället för gång och cykel kan leda till framtida ökat behov av vård och omsorg.

¹Folkhälsomyndigheten. 2019. Öppna jämförelser folkhälsa 2019.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/ec714fca0b0145eab3d7924511550a74/oppna-jamforelser-folkhalsa-2019-18076.pdf>

² SCB. 2022. Nettoinkomst för boende i Sverige hela året efter region, kön, ålder, tabellinnehåll och år

³ PRO. 2022.

<https://pro.se/download/18.361e7a0b179d5f1cf51302f3/1623070897842/H%C3%B6jden%20allm%C3%A4nna%20pensionen%20PRO%20SKPF%20Tanke%20smedjan%20tiden.pdf>

2022-09-27

Diarienummer

TN 2022/0377

Barnets bästa

En sänkning av åldersbegränsningen för Seniorkortet påverkar inte barn. En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Tekniska förvaltningen bedömer att en sänkning av seniorkortets åldersgräns från 75 år till 70 år nästan kommer att dubblera resandet med kortet och resultera i en kostnadsökning om 6,5 miljoner kronor per år till totalt 14 miljoner kronor per år.

Det saknas ekonomiskt utrymme för en sänkning av seniorkortets åldergräns från 75 år till 70 år i tekniska nämndens budget.

Mikael Fritzon
Teknisk direktör

Johan Gomér
Gatuchef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Akten